

SĂRBĂTORIM IMPACTUL ȘI REZULTATELE

Fondul ONG în România

aprilie 2013 - aprilie 2017

Rezultate

30 martie 2017

Cu o finanțare de 36,33 milioane de euro, Fondul ONG în România a contribuit la atingerea obiectivelor generale ale Mecanismul Financiar 2009-2014 de a reduce disparitățile economice și sociale în Spațiul Economic European și de a întări relațiile bilaterale între România și statele donatoare Islanda, Liechtenstein și Norvegia. Obiectivul general al Fondului ONG în România a fost acela de a *“sprijini dezvoltarea societății civile și consolidarea contribuției la justiția socială, democrație și dezvoltare durabilă”*.

Operatorul Fondului ONG în România este Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, împreună cu partenerii săi, Fundația pentru Parteneriat și Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi.

Ca urmare a două runde de apeluri de proiecte, au fost finanțate **390 de proiecte** în **domenii cheie** privind democrația, drepturile omului, combaterea rasismului și xenofobiei, a discriminării, sărăciei, inegalităților și excluziunii sociale (inclusiv în zonele rurale), violenței de gen, discursului instigator la ură. Programul a contribuit la o mai bună guvernare în România prin încurajarea participării active a cetățenilor, printr-o implicare sporită și eficace a ONG-urilor în dezbaterile privind politicile publice, monitorizarea implementării acestora și prin măsuri specifice precum cele ce vizează anti-corupția și statul de drept. O atenție specială a fost acordată nevoilor particulare ale grupurilor minoritare, în mod special ale populației de etnie romă, prin combaterea excluziunii sociale și promovarea implicării comunitare care generează soluții la problemele comunității. Implicarea cetățenilor în domeniul protecției mediului și a schimbărilor climatice a constituit un pilon important al programului.

Dintre proiectele finanțate, 30 de proiecte au dezvoltat acțiuni la nivel județean, 104 proiecte au avut impact la nivel național, iar 256 de proiecte au intervenit în 105 orașe și 425 de localități rurale. Astfel, au fost implementate acțiuni în comunități din toate cele 41 de județe și în București.

Proiectele finanțate și-au demonstrat relevanța, atât în ceea ce privește tendințele naționale, cât și a politicilor sociale în vigoare:

- 21 de proiecte privind combaterea corupției și promovarea transparenței au fost recunoscute¹ ca având o contribuție la punerea în aplicare a Strategiei Naționale Anticorupție 2012-2015.
- Peste 60 de proiecte au dezvoltat intervenții care au contribuit la implementarea politicilor naționale în domeniul educației.
- Un număr de 160 de proiecte au fost identificate² ca fiind relevante pentru 27 (din 54) de măsuri din Pachetul național anti-sărăcie lansat de Guvernul României în februarie 2016.

27 de premii în cadrul diferitelor gale și evenimente speciale au fost acordate unor proiecte și activități finanțate prin Fondul ONG, fiindu-le recunoscută abordarea inovatoare, eficiența, replicabilitatea - Gala Națională a Voluntariatului, Gala Societății Civile, Gala Premiilor Participării Publice, Gala Tinerimea Română, Gala Premiilor pentru un Mediu Curat, European Excellence Awards in PR și diverse premii românești în comunicare.

¹ Evaluarea impactului Strategiei Naționale Anticorupție 2012-2015, Ministerul Justiției, disponibil la <http://www.iust.ro/strategii-si-politici/strategii-nationale/>

² Rezultatele Fondului ONG privind combaterea sărăciei, [Infographic](#), 2016

Peste 3 milioane de cetățeni au fost implicați în activitățile desfășurate în cadrul proiectelor finanțate. Programul a adresat implicarea scăzută a cetățenilor, atât în procesul de luare a deciziilor, cât și în viața comunităților, generată de lipsa de informare, de modele și oportunități, dar și de reticență provenită din „munca voluntară” experimentată în perioada comunistă. Proiectele finanțate au vizat astfel creșterea adeziunii cetățenilor la o asociație non-guvernamentală, sprijinirea grupurilor informale care doresc să schimbe în bine comunitatea în care trăiesc, a voluntariatului, creșterea implicării în donarea de fonduri și mobilizarea în campanii de sprijin pentru cauze diverse.

Au fost utilizate o mare varietate de instrumente și mecanisme de implicare civică, precum: dezbateri și consultări cu autoritățile publice, solicitări de informații publice și formularea de plângeri, campanii de advocacy, petiții, etc. Toate aceste acțiuni au reușit să implice peste 123.000 de persoane în procesul de luare a deciziilor și peste 24.500 în activități de voluntariat în toată țara. Participarea persoanelor vulnerabile a fost o preocupare reală, proiectele implicând mai mult de 18.000 de persoane din grupurile vulnerabile în procesul de luare a deciziilor și în viața comunității.

Mai mult de jumătate dintre proiecte au implicat voluntari în programele lor, cumulând peste 250.000 de ore de voluntariat - echivalentul a 125 de ani de muncă cu normă întreagă. Diversitatea activităților și domeniilor în care au fost implicați voluntari demonstrează necesitatea contribuției directe a acestora la „mai binele” comun și dezvoltarea potențialului acestei resurse rămase insuficient explorată în România, în domeniile: tineret, educație nonformală/a adulților/remedială/incluzivă, cultură, protecția mediului, sănătate, acțiuni comunitare, servicii sociale etc.

Peste **100 de grupuri civice** au fost susținute / constituite în cadrul proiectelor finanțate și au răspuns la preocupările locale, cum ar fi extinderea și protejarea spațiilor verzi, lucrări de infrastructură, protejarea monumentelor clădiri istorice și zonelor istorice din orașe, îmbunătățirea condițiilor de viață și accesul la apă potabilă, crearea de facilități în școli (ex. biblioteci) etc.

Mai mult de jumătate dintre proiecte s-au adresat copiilor și tinerilor, pornind de la statutul lor vulnerabil și recunoscând, în același timp, oportunitatea pentru dezvoltarea gândirii critice, asimilarea și integrarea valorilor și principiilor civice în viața de zi cu zi a acestora. De asemenea, au fost dezvoltate servicii de sprijin pentru

copiii și tinerii defavorizați (din familii sărace, cu dizabilități, romi, lipsiți de îngrijire părintească, lăsați în urmă de părinții migranți, cu părinții în detenție, la risc de abandon școlar etc.): privind integrarea și menținerea în sistemul de educație (pre)școlară, creșterea șanselor de integrare pe piața forței de muncă, serviciile medicale, terapiile specifice, participarea la activități culturale și recreative etc.

Rezultate remarcabile au fost înregistrate privind **implicarea cetățenilor – în special a copiilor și tinerilor - în activități de protecție a mediului**. Au fost dezvoltate instrumente inovatoare și creative de educație ecologică și peste 42 000 de profesori și elevi au fost educați în spiritul stilului de viață responsabil față de mediu. Pe lângă programele interactive de educație ecologică, peste 28.000 de cetățeni au fost implicați în activități practice, cum ar fi plantarea a 34.250 de puieți; combaterea schimbărilor climatice prin reducerea amprentei de carbon; exemple de construcții de clădiri pasive; conservarea și protecția speciilor pe cale de dispariție (insecte polenizatoare, anghila, amfibieni, lilieci, 11 specii de păsări, 64 de soiuri tradiționale de fructe și legume), colectarea uleiului alimentar uzat de la cetățeni; reabilitarea zonelor de eroziune cauzate de despăduriri etc.

Implicarea organizațiilor neguvernamentale și a comunităților au generat rezultate semnificative în domeniul dezvoltării ecoturismului în câteva destinații importante, precum Pădurea Craiului, Mara-Cosău-Creasta Cocoșului, Ținutul Zimbrului, Băile Tușnad și împrejurimi - ca alternativă la vânătoare și exploatare forestiere. Pentru a opri activitățile ilegale și care afectează mediul (minerit, exploatarea forestieră ilegală, distrugerea spațiului verde) au fost organizate activități de advocacy și watchdog, care au condus la 81 de procese (55 câștigate) și campanii vizibile.

Fondul ONG din România a fost printre singurele surse de finanțare pentru **proiecte în domeniul drepturilor omului**. Toate proiectele finanțate au abordat problematica drepturilor omului la niveluri diferite, de la furnizarea de servicii pentru a sprijini persoanele vulnerabile în a-și exercita drepturile la educație, sănătate, ocuparea forței de muncă etc., până la intentarea de procese în instanțele naționale și internaționale privind cazuri de încălcare a drepturilor omului. Principalele teme abordate în cadrul proiectelor au fost : grupurile minoritare, combaterea violenței de gen, a traficului, discriminării, rasismului, xenofobiei, discursului instigator la ură și a infracțiunilor motivate de ură, precum și promovarea toleranței, înțelegerii și incluziunii.

Programul a acordat o atenție specială activităților privind **combaterea discursului instigator la ură**. Având în vedere evoluțiile recente din România, precum și în alte țări europene, activitățile în această arie au o relevanță din ce în ce mai mare. 90 de ONG-uri și 40.000 de cetățeni au fost implicați în activități și proiecte comunitare legate de tema NO Hate Speech. Pe lângă combaterea discursului instigator la ură, activitățile abordate vizează combaterea discriminării în general, prejudecățile, bullying-ul în mediul școlar, populația romă și alte minorități etnice, LGBTIQA, consumatorii de droguri, lucrătorii sexuali, problemele de gen, vârstă, dizabilitatea.

Peste 300 de ONG-uri a căror activitate este axată pe grupurile minoritare au fost implicate în proiectele finanțate (ca promotori sau parteneri). Un număr de 130 de proiecte au inclus activități de combatere a rasismului, xenofobiei și discriminării, în timp ce 163 de ONG-uri au dezvoltat acțiuni privind combaterea hărțuirii sexuale, violenței împotriva femeilor și a traficului de ființe umane. Activitățile din proiecte au fost diverse, de la cursuri de formare și schimburi de experiență cu țările donatoare cu tradiție în apărarea drepturilor omului, precum Norvegia și Islanda, la instrumente online pentru a raporta încălcarea drepturilor omului, activități educaționale cu elevii, materiale despre discriminare și discurs instigator la ură, publicații relevante, campanii de advocacy, dezvoltare rețele și coaliții.

18 proiecte au adresat direct **problematica egalității de gen și a violenței de gen**. În cadrul proiectelor au fost furnizate servicii adaptate femeilor care au supraviețuit violenței domestice, sexuale, stradale etc. Intervențiile în comunitățile rurale interetnice au contribuit la creșterea capacității și participării, femeilor (roma și non-roma) la acțiuni comunitare. Au fost derulate campanii de informare privind probleme sensibile de gen, cum ar fi prevenirea abuzului sexual în rândul adolescenților și prevenirea violenței în familie. Prin proiectele finanțate, trei rețele / coaliții de ONG-uri care activează în domeniul luptei pentru egalitatea de gen au avut contribuții semnificative la:

- o procesul de ratificare a Convenției de la Istanbul și conturarea unui plan de armonizare a legislației interne cu prevederile Convenției;
- o introducerea pe agenda publică a conceptului de educație sexuală în școli: dezbateri media, colaborare cu Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice și cu Administrația Prezidențială;
- o dialogul cu autoritățile publice privind înființarea centrelor integrate de urgență pentru victimele violenței domestice și sexuale.

Printr-o alocare financiară consistentă pentru **furnizarea de servicii sociale de bază și probleme de justiție socială**, Programul a sprijinit organizațiile să adreseze noi grupuri țintă și în noi zone geografice defavorizate, să creeze noi servicii adaptate nevoilor grupurilor vulnerabile, să le dezvolte și să profesionalizeze pe cele existente, să dezvolte relații de parteneriat durabile și să contribuie constant la creșterea capacității grupurilor vulnerabile.

Peste 28.000 de persoane au beneficiat de servicii sociale, de educație, sănătate, ocupare a forței de muncă, activități culturale și de recreere. Printr-o abordare integrată, ONG-urile finanțate au lucrat cu persoane vulnerabile, precum și cu familiile acestora, comunitățile în care trăiesc și instituțiile responsabile. Peste 21.500 de persoane vulnerabile au accesat serviciile de bază în zonele defavorizate – zone rurale izolate, sărace, cu comunități interetnice, cu populație roma (în multe cazuri pentru prima dată).

Printre rezultatele obținute în acest domeniu se remarcă diversitatea serviciilor oferite (peste 150 de noi servicii sociale și de bază), dezvoltarea unor metodologii de intervenție adaptate nevoilor individuale reale ale persoanelor vulnerabile completând serviciile existente deja, creșterea calității serviciilor furnizate, implicarea directă a mai mult de 17.000 beneficiari în evaluarea acestor servicii și schimbările de atitudine la nivelul comunităților care favorizează integrarea persoanelor vulnerabile.

Proiectele finanțate au urmărit creșterea capacității persoanelor vulnerabile atât în procesul de prestare a serviciilor sociale, cât și ca parte a intervențiilor axate pe dezvoltarea comunității sau creșterea participării cetățenilor. Proiectele au obținut rezultate privind creșterea controlului beneficiarilor asupra vieții lor și creșterea capacității acestora de a-și cere drepturile. Intervențiile au inclus obținerea documentelor de identitate și de sprijin în relația cu diferite instituții, pentru a putea avea acces la servicii de bază, sprijin în completarea educației formale, dezvoltarea personală, dezvoltarea de mecanisme de adaptare la situații dificile, dezvoltarea abilităților sociale, facilitarea relațiilor din cadrul familiilor / comunităților, dezvoltarea abilităților necesare pentru angajarea pe piața forței de muncă sau antreprenariat, calificare în diverse meserii etc.

100 de proiecte au contribuit la **integrarea socială a persoanelor de etnie romă**. Mai mult de jumătate dintre acestea au vizat dezvoltarea comunităților rurale interetnice

cu populație semnificativă de etnie romă, afectate de marginalizare, sărăcie și excluziune socială. Având în vedere faptul că populația de etnie romă este o populație tânără, mai mult de jumătate din aceste proiecte au fost în domeniul educației și participării copiilor, în timp ce alte proiecte au fost orientate către accesul la servicii de sănătate, dezvoltarea comunitară, activități generatoare de venit și creșterea participării femeilor.

Dincolo de încurajarea participării active a cetățenilor, programul a contribuit la o mai bună guvernare în România printr-o **implicare sporită și eficace a ONG-urilor în crearea și monitorizarea politicilor publice și luarea deciziilor de interes public**. Astfel, peste 1.500 de ONG-uri au fost implicate în astfel de demersuri, iar peste 4.000 de interacțiuni între autoritățile publice și ONG-uri cu privire la probleme de politică publică au fost raportate (întâlniri consultative, interviuri, anchete, audieri publice, dezbateri publice, mese rotunde, focus grupuri, consultări cu rețele / coaliții / membri ai federațiilor, grupuri tematice consultative, informații online și campanii offline, comunități online etc.). Rezultatele obținute de către ONG-urile care participă la crearea și monitorizarea politicilor publice sunt diverse, în conformitate cu multitudinea de mecanisme și abordări folosite / dezvoltate în cadrul proiectelor.

Programul Fondul ONG a constituit o oportunitate și pentru dezvoltarea capacității asociațiilor și fundațiilor de a-și diversifica sursele de finanțare, profesionalizarea a peste 3.800 de angajați prin participarea la cursuri și specializări, prin stabilirea de mecanisme și organizarea unor activități de strângere de fonduri, planificare strategică, activități de promovare și creștere a vizibilității, organizarea de schimburi de experiență cu alte organizații din România sau alte țări cu expertiză în domeniile vizate de proiecte.

Prin proiectele finanțate, un număr total de **55 de coaliții și rețele tematice de ONG-uri** (din care 29 nou înființate) au devenit mai vizibile pentru publicul larg, s-au consolidat și și-au crescut capacitatea de a atrage și de a lucra cu membri și voluntari. Contribuții semnificative au fost înregistrate în ceea ce privește crearea / îmbunătățirea legislației, politicilor publice, regulamentelor / regulilor / procedurilor de finanțare, o capacitate crescută a sectorului societății civile de a dialoga și a se implica în activități de advocacy și de a aduce probleme de interes public pe agenda autorităților publice (cum ar fi educația sexuală în școli, legislația anti-discriminare,

reutilizarea socială a bunurilor confiscate, cultura în educație, programe pentru copiii cu cancer, înființarea unui partid cu trei membri etc.)

O dimensiune importantă a Programului a vizat **facilitarea schimbului de experiență între organizațiile și instituțiile implicate în programele destinate societății civile din cele 16 țări beneficiare ale Mecanismului Financiar al SEE**. Mai mult de 1.200 specialiști români au beneficiat de cursuri și participare la evenimente internaționale, iar peste 350 de participanți străini reprezentând 18 țări au participat la evenimentele organizate de Operatorul Fondului ONG în România. Au fost desfășurate 7 conferințe internaționale (între care două ediții ale Forumului Societății Civile în Europa Centrală și de Est), 3 ediții internaționale ale Festivalului Asociațiilor și Fundațiilor din România – ONGFest, sesiuni de instruire și ateliere, precum și dezbateri cu jurnaliști. S-au realizat 6 studii, dintre care unul în premieră în țara noastră și anume: „Discursul instigator la ură în România”.

Fondul ONG a avut o contribuție relevantă la **întărirea relațiilor bilaterale între țările donatoare și România**. Un număr de 44 de proiecte au fost implementate, încă din etapa de planificare, în parteneriat cu organizații din Norvegia și Islanda, incluzând schimb și transfer de cunoștințe, evenimente comune (vizite de studiu, ateliere și seminarii) și colaborare pentru rezolvarea unor probleme în comunități din România. În cadrul proiectelor au fost abordate diverse teme, dovadă a potențialului ridicat de cooperare între țări: drepturile omului, cetățenie activă, bună guvernare, servicii sociale și asistență pentru grupurile vulnerabile, dezvoltare sustenabilă. Mai mult de 180 de organizații din Norvegia și Islanda s-au implicat în proiecte și activități bilaterale și peste 250 de persoane au participat la acțiuni de mobilitate. 84 de reprezentanți ai ONG-urilor din România au participat la vizite de studiu și sesiuni de instruire în Norvegia și Islanda care au contribuit la dezvoltarea capacității organizaționale, promovarea proiectelor implementate și identificarea de noi oportunități de colaborare bilaterală.

Detalii privind programul Fondul ONG în România și proiectele finanțate sunt disponibile pe website-urile www.fondong.fdisc.ro și <http://eeagrants.org/Where-we-work/Romania>

